

Film- och litteraturtips för elever i skolår 7-
gymnasiet samt inspiration för lärare på temat:

Trygghet och studiero i Stockholms skolor

Film och utbildningsprogram i undervisningen

AV-media

Mediateket Stockholm erbjuder dig ett aktuellt utbud för undervisningsändamål. Vi har både utbildningsfilm och spelfilm och köper kontinuerligt in nya och aktuella filmer. Vi tillhandahåller även Utbildningsradions hela TV- och radioutbud.

Alla våra filmer och ljudprogram har institutionell visningsrätt, vilket innebär att visningar i skola följer gällande lagstiftning.

Webbaserad visning

Ett stort och ständigt ökande antal filmer och ljudprogram finns digitaliserade och kan ses/höras direkt via datorn. Det enda som krävs är att du är kund hos oss och har en tillräckligt snabb internetanslutning. Har du tillgång till en data/videoprojektor kan du självklart projicera upp filmen på en stor duk. Filmens kvalitet är tillräckligt bra för att klara sådan visning om din internetanslutning tillåter det.

Kameror och redigering

Skolan kan också låna utrustning för att göra film. Vi erbjuder de senaste modellerna av kameror och flera professionella redigeringsystem.

Genom att eleverna själva får både filma och redigera, lär de sig att kritiskt granska dagens enorma medieutbud.

Vi har kunniga medietekniker/pedagoger som kan lära ut tekniken både till elever och lärare.

Skolbio Stockholm

Skolbio är idag en välkänd och uppskattad aktivitet. Den gemensamma filmupplevelsen ger utgångspunkt för samtal, skapar nyfikenhet och ger impulser till fortsatt kunskapssökande. Filmen kan levandegöra det förflutna, spegla vår samtid och skapa identifikation med människor i olika länder, kulturer och livssituationer. Att gå på bio på skoltid är samtidigt ett sätt att lära nästa generation biobesökare att upptäcka biografen och låta dem möta en bred och varierad filmrepertoar som de sällan eller aldrig skulle hitta till på egen hand. Skolbio väcker intresset för studier av film som konststart och massmedium.

Beställning av AV-media

Du kan beställa AV-media online på www.sli.se, e-post till mediebokning@utbildning.stockholm.se, via telefon **508 33 481** eller **508 33 482** samt faxa på 508 33 490.

Satsa mer på läsning. Låna böcker hos oss!

Samtal och reflektion

Samtal om och kring det man läst är viktigt för att elevernas läsförståelse ska förbättras och fördjupas. Vi har böcker som passar att användas till grupp- eller klassläsning, böcker med olika tema som inbjuder till samtal och reflektion. Läsupplevelsen blir större när vi kan delge varandra våra funderingar kring det vi har läst.

Fördjupning

Att läsa skönlitteratur som speglar en viss tid i historien eller en annan geografisk plats än den egna ger en särskild fördjupning av de kunskaper eleverna inhämtar på annat sätt. Vi har böcker där handlingen utspelar sig i vikingatid, medeltid, under andra världskriget eller annan historisk tid. Andra böcker skildrar barn och ungdomar i andra länder – spännande händelser i annorlunda miljöer!

Cirkulationsbiblioteket

Här finns cirka 40 000 volymer fördelade på mer än 1 200 titlar som lånas ut i grupp- eller klassuppsättningar till lärare och skolbibliotekarier. Cirkulationsbiblioteket har även lättläst litteratur, poesi, sagor och klassiker i olika bearbetningar samt en del böcker på engelska. DAISY-talböcker och ljudböcker finns att låna. Friskolor i Stockholms stad kan teckna särskilt avtal för Cirkulationsbibliotekets tjänster, men för de kommunala skolorna är tjänsten centralt finansierad.

Bok och film

Värför inte använda både boken och filmen i undervisningen? Cirkulationsbiblioteket erbjuder ett stort utbud av böcker som också kan lånas från Mediateket i filmad version. Ord och bild kompletterar varandra och möjliggör för elever med olika inlärningsstil att uppleva och förstå.

Översikt via webben

Information om böcker och om hur du lånar finns på webben och nås via Mediatekets webbplats www.stockholm.se/mediateket

Beställning av böcker från Cirkulationsbiblioteket

Böcker i klassuppsättningar beställs via vår webbplats eller e-post: cirkpost@utbildning.stockholm.se eller på telefon **508 33 956**.

Bild från filmen "Den osynlige"

Bild från filmen "Ett öga rött"

Film och utbildningsprogram

U100134-07 Banderoll: Om skolscheman

13 min från 11 till 13 år 2006 Textning: Otextat, Svenska
Vem bestämmer över vår tid? Hur mycket kan elever själva styra över sitt skolschema? Och hur skulle det vara om vi inte behövde göra vissa saker på vissa klockslag, om allt bara var helt fritt? Kalle Brunelius utför ett tidsexperiment tillsammans med sina gäster Agnes och Hugo. De låter en tärning bestämma vad de ska göra och hur länge. Vi får också träffa Laura, som vill att hennes skola ska införa flexitid. Kalle träffar också en schemaexpert på Skolverket.

U100422-01 Banderoll: Mobbning, offer och förövare

13 min från 11 till 13 år 2007 Textning: Svenska, Otextat
Vi får möta två personer som på olika sätt varit offer för mobbning. Först berättar en flicka som varit mobbad av sina klasskamrater och lärare under flera år. Kommentarer som "Du är så ful och äcklig" var vardagsmat och hon lämnades alltid utanför när de andra lekte. Sen möter vi pojken som var en mobbare som terroriserade sina klasskamrater och alltid kände sig tvungen att trycka ner dem som hotade hans position i klassen. Varför blir man en mobbare? I programmet framkommer att även den som mobbar är ett offer för den struktur som tillåter mobbning.

U100422-02 Banderoll: Mobbning, hur funkar det?

12 min från 11 till 13 år 2007 Textning: Svenska, Otextat
Hur ska man göra om någon mobbas? Vilka olika roller antar elever när någon mobbas? Vi möter Lars Arrhenius som är Barn- och elevombud. Han berättar hur han kan ge upprättelse till de elever som blivit utsatta för mobbning.

U31321-02 Banderoll: I skolan

13 min från 11 till 13 år 2004 Textning: Svenska, Otextat
Banderoll är på Oxhagsskolan i Södertälje där klassen är delad; en del vill att man ska få ha keps på lektionerna och andra inte. Inte ens lärarna är överens. Du får även reda på vad Arbetsmiljölagen säger om miljön i skolan och vilka rättigheter du har. På Ekebyskolan i Västerås ger kamratstödjare tips om hur man får stopp på mobbning.

U31321-13 Banderoll: Vem är du?

13 min från 11 till 13 år 2004 Textning: Otextat, Svenska

Vem är du och vad är det som gör att just du är du? Banderoll träffar Amine som berättar varför slöjan är viktig för hennes identitet och varför har många muslimska tjejer slöja egentligen? Vad spelar kön för roll för ens identitet och hur man blir behandlad? Vi diskuterar könsroller med en killgrupp i Leksand. Vi pratar också om kläder och utseende, vad signalerar vi med våra kläder? Vad kan man visa med en frisyr och hur stor roll spelar egentligen utseendet?

U31321-20 Banderoll: Om våld

14 min från 11 till 13 år 2004 Textning: Otextat, Svenska
Markus misshandlade jämnåriga riktigt ordentligt under hela sin uppväxt. Han önskar att någon hindrat honom, men ingen brydde sig förrän Markus en dag gick alldeles för långt. Han blev dömd för misshandel. Idag slåss han inte längre. Eddie blev misshandlad, men när han gick till rektorn för att få hjälp, sa hon att de skulle ge killen "en chans till". Eddie kände sig kränkt, så han gick till polisen. I Hyllingeskolan i Stockholm utgör en grupp sexor skolans Änglar. De hjälper de vuxna att hindra våld och trakasserier. Det är inget enkelt uppdrag, för Änglarna ska både ingripa när de ser att någon far illa och vara förebilder för de andra eleverna. Och så en video med rapparen Arion, 14 år, som har skrivit låten Awake and dead.

DVD 307 Bang Bang you're dead

87 min från 15 år 2002

"Barn kan vara otroligt grymma. Nästan övernaturligt grymma". Detta uttalande från den tidigare så skötsamma eleven Trevor Adams, speglar hans upplevelser på Rivervale High School. Han har blivit utsatt för så allvarlig mobbning att han till slut hotat att spränga skolans fotbollslag i luften. Men hans räddning kommer i form av dramaläraren Mr Duncan.

DVD 41 Bowling for Columbine

115 min från 13 år 2002

Den 20 april 1999 kliver två tungt beväpnade tonåringar in på Columbine High School i Littleton, USA och mördar kallblodigt tolv av sina skolkamrater och en lärare. Denna massaker utgör en av utgångspunkterna för den egensinnige dokumentärfilmaren Michael Moores dokumentärfilm om den amerikanska vapenkulturen. Med vass satirisk udd och humor går han insiktsfullt till angrepp mot skrämmande vapenfetischism och politisk dubbelmoral i dagens USA.

U21341-01 Dagen när jag bestämde mig för att bli Nina

15 min från 11 till 13 år 2003 Textning: Otextat
Guido gillar att vara med tjejerna och hans favoritintresse är hästar och ridning. Ja, det är faktiskt så att Guido helst skulle vilja vara en tjej själv - och heta Nina.

DVD 29 Den osynlige

95 min från 14 år 2002

Textning: Svenska

Filmen är en lättillgänglig men flerbottnad psykologisk thriller, som tar upp ämnen som utanförskap, frigörelse från föräldrar och inte minst längtan att bli sedd. Existentiella frågor om livet och döden ställs på sin spets.

Finns även att låna som bok.

DVD 655 Dom sparkar dig i själen - En film om mobbning

28 min från 13 år 1999

En alarmerande och högst aktuell film om mobbning och våld. Vi möter 5 ungdomar som öppet och utan omsvep berättar om hur det är att bli mobbad. Alla beskriver en känsla av total ensamhet och hur djupt sårade de blivit av mobbningen. Men de berättar också om hur de på olika sätt klarat av att återfå självkänslan och livsglädjen. En dramatisk mobbningshistoria ur verkligheten spelas upp, där "Mona", 16 år, berättar hur brutalt mobbad och slagen hon blev av sina skolkamrater. Som en desperat sista utväg att få slut på eländet försöker hon ta sitt liv, men blir räddad och får hjälp att gå vidare i livet.

DVD 114 Elephant

81 min från 15 år 2003

En vanlig dag kan vara dagen som förändrar våra liv för alltid. Vems är felet när två till synes normala skolpojkar går in på sin skola och skjuter ner så många elever och lärare de kan? Regissören Gus Van Sant serverar inga enkla svar men antyder desto mer i denna grymma svanesång över en ungdom på väg att gå förlorad. En formmässigt annorlunda film inspirerad av tragedin på Columbine High School 1999 och andra liknande händelser.

DVD 1138 Ett öga rött

90 min från 14 år 2007

Halim är en drömmare, en tankesultan och revolutionsblatte - född i Sverige av marockanska föräldrar. När hans mamma plötsligt dör vill pappan glömma det förflutna, flytta från förorten och bara prata svenska. Men Halim vill inte bli svensk utan inleder istället kampen för att rädda sin pappa från Integrationsplanen och svenneferien. Ett öga rött är baserad på Jonas Hassen Khemiris roman och vrider och vänder på problematiken kring etnicitet, rötter och språkets betydelse för att skapa sig en identitet. En film av Daniel Wallentin. Finns även att låna som bok.

VTV 3880 Farliga sinnen

95 min från 11 år 1995

En intelligent och stimulerande film som vågar ställa frågan varför eleverna i en "värstingklass" är störiiga - och anta konsekvensen.

DVD 3 Flugornas herre

90 min från 13 år 1990

En grupp tonårspojkar från en amerikansk kadetskola är de enda överlevande efter ett flygplanshaveri i tropikerna. De söker skydd på en obebodd ö där de på ett primitivt sätt organiserar sin tillvaro genom att välja ledare, stifta lagar och fördela sysslorna. Vad som till en början ser ut att bli ett paradiset utan vuxenvärldens tvång förvandlas efter hand till en skräckinjagande tillvaro med motsättningar, maktkamp och våldsam terror. En allegorisk skildring av den moderna civilisationens dilemma, fritt efter William Goldings roman från 1954. Finns även att låna som bok.

VTV 4071 Före stormen

106 min från 15 år 2000

"Att tycka om någon, det är antingen eller. Det finns inget mitemellan". Detta är upptakten på en rad händelser, som skakar om både 12-årige Leo och taxichauffören Alis liv. Det som händer Leo och Ali, med påverkan både från deras förflutna och nutid, vävs samman till ett gemensamt öde där ingen är vinnare. Precis som verkliga livet - det finns inga sanningar - inga enkla svar på någonting...

VTV 4733 Föräldramötet

26 min från 10 till 15 år 2003

Ulf har åkt för att tala med Krister. Deras söner har råkat i slagsmål på skolgården och Niklas, Ulf:s son, har nästan fått näsan bruten. Mötet mellan de två föräldrarna blir tufft. De har olika uppfattning om sina barns uppfostran. Medan föräldrarnas diskussion urartar mer och mer möts sönerna igen. Deras konflikt blossar upp på nytt men leder samtidigt fram till en lösning ingen av dem väntat sig.

U21351-01 Ghettoprinsessan

24 min från 11 till 13 år 2002 Textning: Svenska

Än kan de gå till simhallen tillsammans och skratta med killarna, men om ett år eller två kommer Yugmurs liv att se annorlunda ut. Dansk dokumentär om kamratskap och mångkultur.

VTV 3445 Hets

100 min från 15 år 1944

En gastkramande skildring från ett läroverk, där lektorn i latin, "Caligula", håller eleverna i skräck. Jan-Erik är den mest utsatte men upptäcker av en slump att Bertha, flickan i tobakshandeln, är ytterligare ett av Caligulas offer. Bertha har i sin ensamhet och förtvivlan börjat dricka och situationen trappas upp när Jan-Erik en dag finner henne död i sängen... En film av Alf Sjöberg och Ingemar Bergman.

VTV 3799 Hälsa nu: Självkänsla

25 min från 14 år 1999

Om självkänsla eller bristen på självkänsla. Bella Goldman drömde om att bli sedd och uppskattad, men när drömmen uppfylldes blev tomrummet större.

DVD 162 Jag är inte rädd

110 min från 13 år 2002

Tioårige Michele bor med sin familj i en liten fattig by i 1970-talets Syd-Italien. Michele upptäcker en dag en pojke som är fången i en jordkula utanför byn. Trots sin rädsla dras Michele till hålan med den stackars pojken och de får efterhand alltmer kontakt. Det visar sig så småningom att människor i Michele närhet har med pojkens öde att göra. Jag är inte rädd är en film som i oändligt vackra bilder berättar en saga i en tradition som hämtar gods från grekiska ödesdramer om vilket pris solidariteten kan ha och som ställer frågor om vad det är som händer när barnets känsla för rättvisa trampas på av vuxenvärlden.

DVD 204 Johanna! Yohanna!

29 min från 12 till 19 år 2003

Sex års helvete - så beskriver Yohanna sin tid från första till sjätte klass. Yohanna ville vara sig själv, inte inordna sig i ledet. Men att vara sig själv och inte ge efter för grupptricket har sitt pris. Straffet blev utfrysning. Filmen följer Yohannas resa från helvetet till paradiset, genom hennes skoltid.

DVD 657 Klasskamrater

10 min från 12 till 15 år 2006

Filmen är en dramatisering som visar hur elaka och råa barn kan vara mot varandra i skolan. Hur lätt man fastnar i vissa roller, som man sedan bär med sig högstadietiden ut. Hur lärare och rektor ser på medan allting händer, men inte orkar ta tag i problemen. Filmen visar också och hur svårt de har att kommunicera med barnen.

Regissören Victor Lindgren lade ner mycket tid på castingen, eftersom han bara ville jobba med amatörungdomsskådespelare. Rektor och lärare spelas dock av professionella skådespelare, Leif Andréé och Daniel Rudstedt. Filmen är ett projektarbete tillsammans med Filmcentrum Norr och Film i Västerbotten.

DVD 415 Mean Creek

85 min från 14 år 2004

Vad gör man när man utsätts för systematisk mobbing en längre tid? Och vad händer när man blir erbjuden hjälp att hämnas? En grupp ungdomar bestämmer sig för att ge skolans plågoris Georg en läxa. Men det hela spårar ur och en tragisk olycka sker. Mean Creek är en effektiv thriller där frågor om kollektiv skuld, moral och rättvisa ställs på sin absoluta spets.

VTV 4419 Mellanspel

4 min från 11 till 19 år 2000

Du åker tunnelbana på väg hem från jobbet. Plötsligt störtar ett gäng ungdomar in i vagnen och misshandlar en ung kille mitt framför ögonen på dig. Vad gör du? Filmen lyckas på knappa fyra minuter ställa mycket relevanta frågor om våld, moral och feighet.

DVD 74 Ondskan

114 min från 15 år 2003 Textning: Svenska

Året är 1959. Erik Ponti är 16 år och bor i Stockholm tillsammans med sin mamma och en auktoritär styvpappa som regelbundet misshandlar honom. När Erik blir relegerad från sin skola efter att han misshandlat en klasskamrat skickas han till internatskolan Stjärnsberg. Erik känner till en början en lättnad över att han sluppit undan sin sadistiska styvför och de hårdhänta lärarna på sin gamla skola. Men snart inser Erik att han hamnat ur askan i elden. På Stjärnsberg är det inte lärarna som förtrycker eleverna utan där tillämpar man vad som kallas kamratuppföstran en fruktansvärd pennialism där de äldre eleverna förtrycker de yngre. Filmen är baserad på Jan Guillous bästsäljare och väcker frågor om våld, vänskap och skolans roll i samhället.

Finns även att låna som bok.

U100448-07 Ramp Höjdare: Fördomar

28 min från 13 till 16 år 2006 Textning: Otetxtat, Svenska
Människor har alltid funderat över hur det egentligen står till med "de där andra", de som inte är som vi. Fördomar kan röra alla - funktionshindrade, invandrare, svenskar och homosexuella. Men varför har vi egentligen fördomar? Vi följer med när Maja, som är svensk, och Nikolett, som är romska, byter liv, och ser vad som händer när fritidsgårdar från Östermalm och Bredäng gör ett utbyte. Vi får också träffa CP-skadade Lovisa och de som äger pizzeria i Älmhult. De där som har tjejer inlåsta i frysrummet.

U21451-06 Ramp: om att ha kroppskoll

28 min från 13 till 16 år 2003 Textning: Otetxtat
Utseendefixering har lett till att allt fler killar dopar sig för att få större muskler. Men sitter självkänslan verkligen i det yttre? Ramp handlar om hur man kan få bättre självkänsla genom att få koll på kroppen. Ett sätt kan vara att träna judo, ett annat att lära sig behärska kroppsspråket.

U21112-01 Ramp: Skitsnack eller mobbing?

28 min från 13 till 16 år 2002 Textning: Otetxtat
Bakom ordet mobbing döljer sig allt från elaka skratt till sexuella trakasserier och grov misshandel. Ungdomar med egna erfarenheter berättar: Johanna var tvungen att byta skola efter att en konflikt med hennes bästis urartade. Hon blev smutskastad, förtalad och utfrysad av alla. Peter berättar för första gången hur större delen av hans barndom blev ett helvete, därför att ingen såg vad som pågick eller klarade av att stoppa hans plågoandar. Det handlar om hur mobbing i värsta fall tar ifrån den utsatte hans eller hennes människovärde. Gunnar Höistad, mobbingsexpert, svarar på frågor och förklarar sammanhang - om vad som driver mobbaren, om medlöparnas och de passivas roll och varför så många tittar på utan att våga göra något.

U21112-02 Ramp: Vem mobbar?

28 min från 13 till 16 år 2002 Textning: Otetxtat
Paolo berättar i ett reportage om vad som gjorde honom till mobbare. I studion berättar Sarah, som själv varit mobbare, om vad som drev henne, och vad som fick henne att sluta. Vi träffar också Andreas, som varit utsatt för mobbing för att han var lite anorlunda. I studion finns också Isabel och Alexandra. De berättar om hur Alexandra blev mobbad när hon kom ny till klassen, och om hur Isabel vågade stå emot grupptricket och hjälpa Alexandra. Skådespelerskan Tuva Novotny berättar i ett inslag om när hon gick i skolan och försökte hjälpa en utsatt kompis, vilket resulterade i att mobbarna vände sig mot henne istället. Gunnar Höistad, mobbingsexpert, svarar på frågor och förklarar sammanhang - om vad som driver mobbaren, om medlöparnas och de passivas...

U21112-03 Ramp: Hur stoppas mobbing?

29 min från 13 till 16 år 2002 Textning: Otetxtat
Gäster i studion är Peter, som var med i del ett och berättade att han blev mobbad hela sin uppväxt, Paolo mobbaren från del två, och Johanna som var med i del två som en av medlöparna i ett mobbningsfall. De berättar om vad de vuxna gjorde, och inte gjorde, för att få stopp på mobbingen. Gunnar Höistad, mobbingsexert, och Christian Hedlund, f.d. kamratstödare, pratar om för- och nackdelar med kamratstödare i skolan. Gunnar Höistad är med och svarar på frågor och förklarar bland annat varför lärare har så svårt att stoppa mobbing i många fall. Programledare: Tobias Lundén.

DVD 64 Sanning eller konsekvens

74 min från 11 till 15 år 1997 Textning: Svenska

Sommarlovet är över och Nora börjar sexan. Hon är 12 år och befinner sig i det ömtåliga gränslandet mellan sin värld och tonårsvärlden. Vid sidan av, står Karin, som avviker från de övriga tjejerna i klassen. Hon blir hårt ansatt av de "tuffa tjejerna" Fanny och Sabina, men också av Nora. Nora dras in i en cirkel av intriger och hemligheter och får allt svårare att välja.

VTV 3736 Sexuella trakasserier i ungdomsmiljöer

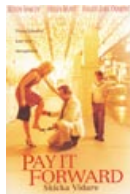
12 min från 13 till 19 år 2000

Ett diskussionsunderlag om könsmobbing och sexuella trakasserier, som kan användas i skolan, på fritidsgården, i idrottsklubbar eller andra ungdomsmiljöer.

DVD 82 Skicka vidare

124 min från 11 till 14 år 2000

Elvaårige Trevor bor med sin ensamstående mamma i Las Vegas. Hon arbetar som servitris på en topplessbar och har alkoholproblem. Då Trevor börjar högstadiet får han en ny lärare, Eugene Simonet. Han ger eleverna en ovanlig uppgift. De ska tänka ut ett förslag på hur man kan förändra världen och omsätta det i handling. Trevor tar uppgiften på allvar. Han kommer på att "skicka vidare" som innebär att man ska göra goda gärningar för tre personer i sin omgivning och på sätt sätta igång en kedjereaktion av goda handlingar. Trevors idé sprider sig längre än vad han vågat hoppas på. Men vad Trevor önskar sig mest är att hans mamma ska hitta någon att dela sitt liv med så att han får ett riktigt hem. Helst av allt skulle han vilja att mamman träffade Eugene.

DVD 810 Så som du är människa är jag människa

29 min från 14 år 2004

Filmen handlar om hur det är att leva i två olika världar och om varför man hamnar i bråk. Det handlar om fördomar och drömmar, om känslan av rotlöshet och om att dras över samma kam som alla med svart hår. Vi får följa eleverna i gruppen Blackheadz och deras strävan i att förbättra relationen mellan invandrare och svenskar på sin skola. Integrationsarbetet sker genom en föreställning som bygger på deras egna upplevelser och minnen.

DVD 785 The Outsiders

91 min från 15 år 1983

Tulsa, Oklahoma, i mitten på 1960-talet. En plats där klasstillhörighet präglar ungdomars uppväxt. Skillnader mellan unga från välbärgade familjer och de med hopplösa framtidsutsikter och tragedier i sina liv är påtaglig, och konflikter mellan de två rivaliserande grupperna tillhör vardagen. En kväll utbryter ett slagsmål mellan de båda gängen där en yngling från de fina kvarteren dör av ett knivhugg. Två unga män från fel sida av stan, Ponyboy och Johnny, tvingas fly till en övergiven kyrka. Där får de tid att reflektera över vad som hänt och efter en tid beslutar de sig för att återvända och ta konsekvenserna efter vad som hänt den ödesdigra kvällen. Oavsett vilka de är... En film av Francis Ford Coppola byggd på en bok av S.E. Hinton. Finns även att låna som bok.

DVD 216 Under en blågul himmel

110 min från 15 år 2004 Textning: Svenska

Kan en hiphoppare ha något gemensamt med en mc-kille? Kan en nynazist omvärdera sina åsikter? Hur ofta ser vi anarkofeminister och slöjbärande muslimer sida vid sida? Renzo Aneröd och Bo Harringer har under tre år följt ungdomar i subkulturer för att höra hur de ser på sig själva och samhället. Utanförskapet, det politiska engagemanget och musiken, visar sig vara några gemensamma nämnare när dessa svenska ungdomar med rötter i skilda världar till slut möts.

U100351-01 UR-val - på lätt svenska**Livskunskap: Om mobbing**

13 min från 16 år 2006 Textning: Svenska

Hur ska man göra om man får ett elakt mail som man inte vet vem som skrivit? Vi träffar tre tjejer som varit med om detta. Här berättar de hur de gjorde för att få reda på vem som skrivit mailet. Johnny Lindqvist från stiftelsen Friends ger några konkreta tips på vad man ska göra om man blir mobbad på Internet. Vi får också möta Tommy som blev mobbad i skolan.

VTV 1593 Utanför - Om mobbing, våld och rasism

20 min från 10 till 15 år 1995

Elever i en högstadieskola uttrycker sina känslor och tankar om mobbing, våld och rasism.

VTV 5165 Vad är det för fel på mig?

26 min från 13 år 2000

Varje vecka tar en tonåring sitt liv i Sverige. Många fler gör självmordsförsök. Mobbing är en vanlig orsak till självmordstankar. Var tionde elev blir under någon period utsatt för mobbing på ett eller annat sätt. I filmen berättar personer om hur det känns att vara kränkta, retade, misshandlade och utstötta. De berättar hur mobbningen påverkat dem ända upp i vuxenlivet och de ger råd till de som är mobbade.

U99353-01 Vadå rättigheter? Ungdomspanelen diskuterar mobbing

28 min från 13 år 1999 Textning: Otextat

Är mobbaren alltid en person med dåligt självförtroende? Vilka mekanismer upprätthåller mobbing? Utifrån en dramatiserad scen diskuterar inbjudna ungdomar dagens ämne. Programledare: Kattis Ahlström.

U51431-01 Var fick du luft ifrån? Om härskartekniker

28 min från 13 till 16 år 2005 Textning: Otextat, Svenska

En film om härskartekniker, om trakasserier och vad man kan göra åt det. Det handlar om åtta ungdomars erfarenhet av kränkande behandling - om att bli kallad hora eller inte vara synlig alls. De har alla varit utsatta för olika kränkningar som mobbing eller våld eller har själva utsatt någon annan för det. Men det handlar också om hur man konkret gör motstånd. Åtta ungdomar blir medvetna om de härskartekniker som är identifierade: förlöjligande, osynliggörande, dubbelbestraffning, objektifiering, påförande av skuld och skam, undanhållande av information, våld och hot om våld. De berättar om sina erfarenheter i videodagböcker, intervjuer och rollspel.

U100126-07 Vet hut!: Blattar och svennar

43 min från 16 år 2006

Hur är det med integrationen i Sverige? Är vi lika bra på att agera som vi är på att prata om mångfald? Vet Hut! åkte till Kanada och jämförde. Där är invandrare underrepresenterade i brottsstatistiken och överrepresenterade när det gäller jobb. I programmet får vi även träffa Dodou och Matilda som är uppvuxna i helt skilda världar och som gjorde en musikvideo om de fördomar de hade om varandra.

DVD 37 Will Hunting

122 min från 11 år 1997

Will Hunting är charmig, har en intelligenskvot, som ligger högt över det som betraktas som normalt, men har av livet också lärt sig att vara bitter och fientligt inställd mot alla, utom de närmaste vännerna, som han vuxit upp tillsammans med. I filmen får vi följa hans kamp för att finna självkänsla och mod att bryta upp och gå vidare mot nya mål.

VTV 1748 Våldets konsekvenser

31 min från 13 till 19 år 1996

I filmen berättar personal från sjukvården, sakligt och konkret med bilder, hur olika våldsoffer ser ut efter att ha drabbats av sparkar och slag mot huvudet, stick- och skärskador av kniv m.fl. skador. Filmen berör och skapar grund för samtal om - manliga förebilder - tjejers roll - sambandet mellan alkohol/droger och våld - främlingsfientlighet/rasism och våld.

Litteratur

Abdul-Fattah, Randa

Does my head look big in this?

Ser mitt huvud tjockt ut i den här?

Amal Abdel-Hakim är en tuff tjej. Hon är sexton år, palestiniere, muslim och bor i Australien. Precis som många andra tonåringar har hon bestämt sig för att byta stil under lovet, och komma tillbaka till skolan med ett nytt utseende. Men Amals förändring går lite mer på djupet: Hon har nämligen bestämt sig för att börja bära slöja. Det är ett beslut med många konsekvenser - både jobbiga och komiska. Till att börja med får hon naturligtvis en massa frågor om sin religion, men även vanliga tonårsproblem som att framstå som snygg och cool inför sina kompisar får en ny dimension. Och hur förklarar en sextonårig tjej för killen hon är kär i att hon inte kan ha sex med någon annan än mannen hon ska gifta sig med?

I "Ser mitt huvud tjockt ut i den här" får man en modern ung tjejs perspektiv på varför kvinnor väljer att bära slöja - och det är inte alltid de svar man väntar sig. Det som inspirerar Amal att våga visa sin tro och bära slöja är till exempel en scen i tv-serien "Vänner" där Jennifer Aniston ställer sig upp och sjunger en pinsam låt på ett bröllop.

Berggren, Mats

Sent ute

Baran är en 15-årig kurdisk pojke som bor i en förort till Stockholm. Han är besvärlig i skolan och kommer ofta i slagsmål. Föräldrarna, som har svåra upplevelser bakom sig i Turkiet, är både arga och förtvivlade och försöker tala honom tillrätta. Vändpunkten för Baran kommer då han tar pappans bil och kör omkring med kompisarna. Upptäckta av en polisbil blir de förföljda och slutligen tagna. Till en början ljuger Baran friskt vid förhören och mamman som är med förstår inte svenska språket. Efter ett tag börjar Baran inse hur illa han gör mot sin familj och sin flickvän och vill inte längre ljuga och vara med på gängets dumma påhitt. En välskriven och tänkvärd berättelse som ger inblickar både i konflikten mellan Turkiet och Kurdistan samt i den vardag många invandrare upplever i Sverige. år 7-9 G

Blägöd

Sara 15 år förälskar sig i Johan med de blå ögonen. När Johan misshandlar en ung invandrare anger hon honom för polisen och betraktas sedan som tjallare. Sara och hela hennes familj utsätts för trakasserier. år 7-9 . Lättläst. Tema: Våld

Det finns inga skridskor i öknen

Fatima, som är muslim och hårt kontrollerad hemma, får inte träffa pojkarna och inte åka skridskor för sin pappa. Men Sofia, som inte är rädd av sig tycker det är självklart att Fatima ska följa med på klassens skridskoutflykt och lovar att lära henne att åka skridskor. Så händer det som inte får hända. Fatima åker igenom isen, blir räddad av en pojke och hamnar på sjukhus. Pappan blir både förtvivlad och arg och förbjuder Fatima att träffa Sofia. Det är inte lätt när de går i samma klass. Fatima försöker undvika Sofia som inte förstår varför, men när hon en dag ser hur Sofia utsätts för övergrepp av några pojkarna måste hon springa fram och hjälpa sin vän. Det är en rapt berättad historia som handlar om kulturkrockar, utsatthet och relationer och är skriven på ett lättillgängligt språk. år 8-9 G

Haddon, Mark

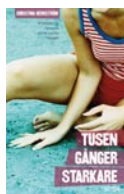
Den besynnerliga händelsen med hunden om natten
The curious incident with the dog in the night time

Christopher är femton år och har Aspergers syndrom. Han behöver ordning och reda omkring sig. Logiska resonemang är inga problem för honom och han kan räkna upp alla länder i världen eller alla primtal till 7057. Men han kan omöjligt förstå andra människors känslor. När Christopher hittar grannfruns hund ihjälslagen beslutar han sig för att lösa mysteriet med hjälp av Sherlock Holmes detektivmetoder. Sökandet leder honom till oanade platser och han kommer sin egen familjs hemligheter på spåren. Mycket intressant och spännande! Skolår 8-9, Gy Tema: autism, annorlunda, familj

Herrström, Christina

Tusen gånger starkare

Det är Signe som berättar, Signe som nästan har förlorat modet att tala, åtminstone i klassen. De flesta tjejerna är ganska tysta, killarna tar så mycket utrymme, de är vana att göra lite som de vill. Lärarna vill plötsligt göra något åt saken och uppmuntrar tjejerna att vara mera framåt. Det är ni själva som kan förändra situationen. Ni har vårt stöd. En dag börjar Saga i klassen. Hon är självständig och bryr sig inte om invanda mönster och osynliga regler, och hon blir snabbt uppfattad som ett slags föredöme för de andra tjejerna. Lärarna uppmuntrar, men Saga är irriterad och blir tystare. När allt verkar ha återgått till den vanliga klassrumsordningen står det plötsligt klart att Saga har laddat för en riktig förändring. 218 s., Skolår 7-9, Gy, Tema: skolan, genus, identitet

Hassen Khemiri, Jonas

Ett öga rött

15-åriga Halim skriver om sin tillvaro och sina tankar i den sammetsröda skrivbok han fått av Daland, en äldre kvinna han mött på loppmarknaden. Precis som Halims marockanske pappa tycker hon det är viktigt att Halim lär sig tala och skriva bra svenska. Och skriver gör han, men på sitt eget sätt. På sitt eget språk med felaktig ordföljd, slangord och arabiska lånord. Han känner sig frustrerad över pappan och tycker han ger upp sitt ursprung, när han försöker försvenskas. Självt är han stolt över att vara invandrare och vill inte inlemmas i samhället utan bara gå omkring och vara "grym" som han säger. Han har genomskådat allt och alla tyck-er han, alla bara lurar och konspirerar. Med ironi och humor berättar Khemiri om hur det är att finna sin identitet som tonåring och invandrare i en omvärld som säger sig kämpa för demokrati och integration. Boken är både rolig och allvarlig. Finns även att låna på DVD.

Höjeberg, Pia

Aylas saga

Författaren som är barnmorska på en ungdomsmottagning i mångkulturell miljö skildrar den kurdiska flickan Aylas första kärlek i 9:an och hennes traditionella bröllop i hemlandet på sommarlovet. 75 s. ill. medelstor stil. skolår 7-9 och gymnasiet Tema: Sex och samlevnad

Karlman, Alva

Ann och Tony

Lättläst bok om hur Ann träffar Tony i 9:an. Tony är fosterbarn hos prästen och ansågs som kriminell och farlig. 94 s. stor gles stil. skolår 7-9. Tema: Kärlek, Lättläst

Rorby, Ginny

Sukari, min vän

Om Joey, tretton år och döv, och hennes möte med schimpansungen Sukari och dennes skötare Charlie - ett möte som utvecklas till stark vänskap. Sukari kan teckenspråk, något som Joeys mamma inte velat att hon ska lära sig. Joey lär sig i hemlighet och en ny värld öppnar sig. En gripande berättelse som det är lätt att fångas av. För skolår 5-9.

Steinbeck, John

Möss och människor

En vemodig berättelse om två lantarbetare i Kalifornien på deras vandring runt landsbygden sökande efter jobb. George får ta hand om Lennie, som är förståndshandikappad, stor och stark och som utan att han menar illa ofta försätter dem i besvärliga situationer. Det slutar med tragedi - Lennie tar livet av en kvinna och blir jagad av uppretade män som vill döda honom. Istället skjuter Georg sin vän för att de inte ska plåga honom. En skildring om hur svårt det kan vara att möta en ond och krånglig värld för de människor som står lägst på klassamhällets skala och en fin skildring av vänskap och solidaritet. åk 7-9 G

Sundberg, Greta

Var man

Tre ungdomar kommer till tals i den här berättelsen, tre olika och utsatta människor. Kristian som bråkar med sin mamma och undrar över pappan som aldrig hör av sig, Tobbe läser och tränar för den stora strid då Sverige ska renas från allt osvenskt, han vill ha med Kristian i kampen. Sanna längtar, vill komma bort, långt bort, få ett helt nytt liv. En stark och poetiskt skriven samtidsroman. Skolår 7-9, Gy, Tema: identitet, nynazism

Waldén, Christina

Heder

Två flickor från Norrland får låna en lägenhet i Stockholm en sommar. En natt står klasskamraten Dana utanför och ber dem gömma henne eftersom hon är rädd för att hennes bror ska döda henne. I vartannat kapitel berättar brodern sin historia och varför han måste mörda sin syster. Medelstor stil 152 s. Tema: Hedersmord invandrare kulturkrockar

Wilson, Jacqueline

Stressade tjejer

Girls under pressure

Om tre fjortonåriga tjejer som gillar att shoppa och ha kul och om hur det är att vara tonårsflicka i ett utseendefixerat samhälle. Nadine vill satsa på en modellkarriär, Magda är omsvärmad av killar och får ett rykte som hon vill förändra, Ellie vill banta. Men egentligen vill de ju alla tre slippa att bli bedömda efter hur de ser ut. Ellies bantning övergår till bulimi och relationerna till familj och vänner påverkas. Språket är enkelt och det är lätt att identifiera sig med flickorna. Boken är skriven med värma och humor. Skolår 5-9, Tema: vänskap, ätstörningar. Finns även i engelsk version.

Wahl, Mats

Svenska för idioter

Henke går första året i gymnasiet i en klass som betraktas som idiotklassen. Kosken, Gustaf, Allan, Emma och de andra tycker själva att de är sopor allihop. De har inte lärt sig något på nio år i skolan och de inte orkar bry sig. Henke har fullt upp med sin morsa som inte kommer ur sängen och som dessutom håller på att röka ihjäl sig. Till vardagen hör också hungern, alkoholen och våldet. Men mitt i alltihop dyker Johanna upp, den nya svenskläraren, och tycker att de ska skriva en bok.

Wahl, Mats

Den Osynlige

Med ett annorlunda berättargrepp där huvudpersonen är en osynlig medföljare i polisens utredning om hans eget försvinnande, berättar författaren en mörk historia om främlingsfientlighet och motsättningar i ett litet samhälle. Berättelsen börjar i ett klassrum på högskolastadiet där en polis ställer frågor om en klasskamrat, Hilmer Eriksson - skinnskallarnas hatobjekt, som varit försvunnen ett par dagar. Han som vågade protestera mot deras hot och våld. Men ingen vet något (eller vill säga vad de vet). Ingen märker heller att ännu en person befinner sig i klassrummet. Det är Hilmer själv, som lyssnar och kommenterar och tänker tillbaka på vad som hänt. Då och då medan polisman Fors undan för undan rullar upp händelseförloppet med sina tålmodiga frågor är Hilmer närvarande som osynligt vittne. Det är en tragisk historia, inte bara för Hilmer som till slut hittas misshandlad så svårt att han avlider, utan också för de unga nynazister som i sitt hat har utfört dådet. Boken är skriven på ett lättfattligt språk med många dialoger, men det gäller att hålla isär Hilmer som osynlig från de verkliga närvarande personerna. 8-9 G. Finns även att låna på DVD/VHS.

Wahl, Mats

Lilla Marie

Marie är en vilsen flicka som går på ett skoldaghem tillsammans med andra problemtunga ungdomar. Hon rymmer och träffar Katrin som bor i ett stort, fint sommarhus i skärgården. När de reser till Idre för att leta efter Marias riktiga pappa förolyckas Katrin, som Marie nu känner som sin enda vän och själv blir hon rånad av ett gäng småpojkar. Det är en sorglig tillvaro författaren skildrar. Gränserna mellan generationerna är stora och människor ljuger och sviker. Wahl ger ett klarsynt porträtt av en ensam och arg flicka med en självupptagen, slarvig mamma och en halvkriminell styvfar och ställer det mot överklassflickan Katrins kyliga och likgiltiga värld. Det är en otäck skildring, men i slutet skymtar lite hopp för Marie när hon och mamman försöker prata och närma sig varann. En viktig bok om vår tid och vårt samhälle för läsvana och mogna elever. åk 8-9 G

Anderson, Laurie Halse

Säg något

Med ironisk distans och bitsk galghumor berättar Melinda om sitt första år på highschool, där hon är utfrysad och mobbad av kamraterna. De är arga på henne för att hon en gång ringde efter polisen vid en stökig fest. Att hon där blev utsatt för ett övergrepp av en av pojkarna och ringde i panik, vill hon inte berätta. Genom att dra sig undan och bli en tyst och kritisk iakttagare försöker hon klara sig igenom sina skoldagar. Inte förrän i det dramatiska slutet, då fler elever avslöjar att den här pojken kan bete sig väldigt illa mot flickor, börjar Melinda kunna lösa upp sina knutar och berätta vad som hänt. Det är en stark berättelse om en ung människa som går sin egen väg och lyckas behålla sin integritet trots gliringar och sneda blickar från kamraterna. En lättillgänglig bok med enkelt och varierat språk. år 9 G

Cann, Kate

Crow girl

Lily är mobbad och tröstäter. När hon händelsevis tar en omväg hem genom skogen ser hon en kråka och ger den sista bitarna av sin kexchoklad. Lily återvänder till skogen med matrester och efter en tid har hon tämjat en hel flock kråkor, som hon använder på ett dramatiskt sätt för att resa sig själv och ge igen mot mobbarna. 80 s. Lättläst Skolår 7-9, Gy Tema: Mobbning, flickor, självförtroende, identitet. Finns också på engelska.

Chambers, Aidan

Klappjakten

Lily är mobbad och tröstäter. När hon händelsevis tar en omväg hem genom skogen ser hon en kråka och ger den sista bitarna av sin kexchoklad. Lily återvänder till skogen med matrester och efter en tid har hon tämjat en hel flock kråkor, som hon använder på ett dramatiskt sätt för att resa sig själv och ge igen mot mobbarna. 80 s. Lättläst Skolår 7-9, Gy Tema: Mobbning, flickor, självförtroende, identitet

Guillou, Jan

Ondskan

I Jan Guillous Ondskan beskrivs våldet i den svenska vardagen. Vi får följa huvudpersonen Eriks fostran i ondska från hemmet med den sadistiske fadern till skolgården med dess gängbildningar. Erik blir relegerad på grund av sitt brutala uppträdande och hamnar på internatskola. Det är en värld fylld av pennialism, och Erik drivs in i sökandet efter motståndets villkor. Men hans försök att hävda sig mot de äldre kamraternas förtryck leder in i en spiral av våld och motvåld som han i längden inte kan bemästra. Det leder till öppet krig. Till slut är Erik beredd att ta den avgörande hämnden* Finns även att låna på DVD/VHS.

Naidoo, Beverly

På andra sidan sanningen

12 åriga Sade och hennes lillebror får se sin mamma skjutas till döds på trappan till deras hus i Lagos, Nigeria. Barnen skickas till en morbror i London men blir omhändertagna av polisen när morbrodern inte dyker upp. skolår 7-9 och gymnasiet. Tema: politik Afrika flyktingar

Hosseini, Khaled

Flyga drake

Amir och Hassan är trots klassillnaden oskiljaktiga vänner, två busiga pojkar i ett ännu fredligt Afghanistan, det är tidigt 70-tal. Amir är son till en rik köpman, Hassan är son till deras tjänare och båda har misst sin mor när de var nyfödda. Hassan ställer alltid upp på Amir, räddar honom ur varje knipa. Men när det blir Amirs tur att försvara Hassan, sviker han. I slutet av 1979 invaderas landet av sovjetiska styrkor och det utbryter krig i Afghanistan. Amir och hans far emigrerar till USA, Hassan blir kvar i det av konflikter sargade landet. Sedan kommer talibanerna och åren går - tills det blir dags för Amir att ta konsekvenser av sina handlingar. Minnet av Hassan lever kvar och samvetet skaver, trots årtal av försök att lägga det förflutna bakom sig... Kommer även som skolbio under hösten

Inspiration för skolledare och lärare

U00722-02 Alla sinnen tillåtna!: Rummet och lärandet

28 min från 19 år 2000 Textning: Otextat
Traditionen och rummen i skolan gör att läraren talar till sin klass som en präst i kyrkan. Skolan är inte byggd för att vara den framtids-verkstad den måste vara idag. Går det verkligen att utveckla ett nytt arbetssätt i en skolmiljö som fortfarande bygger på katederundervisning? Del 2 av 4. Medverkande: Pia Johansson, Nina Ericson

U00722-03 Alla sinnen tillåtna!: Kreativiteten och lärandet

28 min från 19 år 2000 Textning: Otextat
Praktiskt och skapande arbete kräver tid och eftertanke, men innebär också ett genuint lärande. Framtiden kräver människor som har tillgång till alla sina kompetenser. Därför måste skolan utveckla undervisningen med hjälp av de estetiska ämnena och skapa lust i lärandet. Del 3 av 4. Medverkande: Pia Johansson, Moa Elf Karlén

DVD 85 Att vara och ha - en lovsång till livet

104 min från 19 år 2002
Lära för livet. Det är utgångspunkten för läraren Georges, när han undervisar sina elever i den lilla byskolan på den franska landsbygden. En prisbelönt film, som kärleksfullt skildrar lärandets stora konst och all den dramatik som utspelas i en skolsal fylld med barn mellan 4 och 10 år.

VTV 1847 De elva sammansvurna

38 min från 16 år 1997
En film om mobbing och gruppsyck, som bygger på Ann och Marianne Fredrikssons bok med samma namn.

DVD 655 Dom sparkar dig i själen En film om mobbning

28 min från 13 år 1999
En alarmerande och högst aktuell film om mobbing och våld. Vi möter 5 ungdomar som öppet och utan omsvep berättar om hur det är att bli mobbad. Alla beskriver en känsla av total ensamhet och hur djupt sårad de blivit av mobbningen. Men de berättar också om hur de på olika sätt klarat av att återfå självkänslan och livsglädjen. En dramatisk mobbningshistoria ur verkligheten spelad upp, där "Mona", 16 år, berättar hur brutalt mobbad och slagen hon blev av sina skolkamrater. Som en desperat sista utväg att få slut på eländet försöker hon ta sitt liv, men blir räddad och får hjälp att gå vidare i livet.

U100342-01 Dr. John: Spelregler och kroppsspråk

28 min från 19 år 2006 Textning: Otextat, Svenska
Dr John diskuterar spelregler för lektioner med gymnastikläraren Ulrika Jansson. Det handlar bland annat om metoder för att avbryta och samla, och knep för att få elevernas uppmärksamhet. Lärare brukar vara bra på att använda ord - men hur duktiga är de på att använda kroppen? Dr John talar om ickeverbal kommunikation med engelskläraren Fredrik Kristensson. Dessutom tar Dr John upp begreppet "lektionens första magiska fyra minuter" och svarar på lärarstudenters frågor.

U100342-02 Dr. John: Elevaktiva undervisningsmetoder

27 min från 19 år 2006 Textning: Otextat, Svenska
Dagens pedagoger vill i allt högre utsträckning undvika den traditionella förmedlingspedagogiken och använda en mer elevaktiv metod. Men hur vet lärarna att eleverna verkligen lärt sig något? Medverkande lärare är Maria Hals, som undervisar i natur och biologi på Danderyds gymnasium, och Gunnel Sköld, som undervisar en 2-3:a i Antnäs byskola utanför Luleå. I publiken sitter lärarstudenter från Uppsala som undrar om unga i skolan idag kommer undan för lätt och hur man som pedagog kan veta vilken metod som är bäst för ens elever.

U100342-03 Dr. John: Relationer, handledning & demokrati

27 min från 19 år 2006 Textning: Otextat, Svenska
Hur konkret bör en pedagog vara med sina instruktioner om han också vill att elevernas egna tanke- och problemlösningsprocesser sätts igång? Och hur demokratisk ska han vara? När ska eleverna själva få bestämma? Om relationer, utvärdering och konsten att handleda. Dr John coachar två praktiker, slöjdläraren Andrea Szecsödy, och byggläraren Erik Hedström. I publiken sitter studenter från Lärarhögskolan i Stockholm.

U100342-04 Dr. John: Tempo, mod & slumpmässig rollindelning

27 min från 19 år 2006 Textning: Otextat, Svenska
Vad är ett lagom tempo i klassrummet? Ett dilemma i dagens undervisning är att mycket ska läras ut på kort tid. Hur hinner man med? En del elever har behov av extra stöd, mindre grupper och ett lugnare tempo. Hur kan sådan undervisning bli effektiv? Dr John coachar i studion Anna Oldner Bengtsson, som bland annat undervisar i medicinskunskap och svenska på Rudbeck, gymnasiet i Sollentuna, och Kerstin Pirard, specialpedagog vid Runbyskolan i Upplands Väsby. Dessutom får studiopubliken, studenter från lärarutbildningen i Uppsala, agera försökskaniner för en av Dr Johns undervisningsmetoder; slumpmässig rollindelning.

U100342-05 Dr. John: Koncentration, självständighet & oberoende

27 min från 19 år 2006 Textning: Otextat, Svenska
Elever som delar berättelser om skräck eller som lär sig tänka matematik. De moderna inlärningsmetoderna är spännande, men hur får vi dem att fungera bland dagens lustdrivna - och ibland väldigt livliga - elever? Dr John diskuterar kvaliteten i processmetoder med Kerstin Wikström som arbetar med läs- och skrivprocesser i en sjätteklass. I Gunilla Esséns klassrum dras en matvagn igenom varje dag. Gunilla och John talar om hur man hanterar distraktionsmoment och hur man som lärare kan arbeta för att inte själv bidra till koncentrationsstörningar i klassen. I publiken sitter studenter från Lärarhögskolan i Stockholm.

U31826-06 Genusmaskineriet: Könsmakt i skolan

28 min från 19 år 2004 Textning: Otextat
Klimatet på våra skolor hårdnar. Hälften av alla flickor utsätts för sexuella trakasserier. Pojkarna dominerar på lektioner och raster. Man pratar mycket om jämställdhet och genus i skolan, men egentligen handlar det om makt, säger Gunilla Molloy, som utbildar lärare på Lärarhögskolan i Stockholm. De nyutbildade lärare som går ut i skolan och tror att vi alla är lika och jämställda tappar ett viktigt redskap att analysera de situationer de hamnar i, menar Gunilla Molloy. Doris Marydotter reser runt på skolor i landet och arbetar med att ändra attityder hos både elever och lärare. Dagligen stöter hon på flickor som berättar att de klagat på att pojkar kallar dem för hora och fitta, men att de avfärdats av lärarna som säger att det inte är något att bry...

U100432-04 I love språk: Pedagog, demagog eller ståuppare?

58 min från 19 år 2007 Textning: Otextat, Svenska
Tidigare fanns en automatisk auktoritet inbyggd i lärarrollen. Idag måste varje lärare själv vinna sina elevers förtroende och därmed respekt. Hur lyckas man med det? Och hur kan lärare ta hjälp av kroppen i klassrummet? Paula Ternström, skådespelare och föreläsare i retorik och kroppsspråk, ger oss några konkreta tips. Vi ser också ett avsnitt av BiGWords - en frågesport på och om engelska.

U96612-01 Lust att lära - Det trevande försöket

30 min från 19 år 1996

Rubriken "Det trevande försöket" är lånad från Freinet's tankar om hur barn erövrar kunskap. Det handlar om att utgå från barns egna tankar, nyfikenhet och lust att utforska verkligheten. Lärarens roll blir att vägleda barnen vidare i kunskapssökandet. Det respektfulla mötet mellan barn och vuxna är centralt.

U100343-02 Om barn Skolstart: Lekmiljö

28 min från 19 år 2006

Sveriges skolor är inte byggda för lek, utan för allvar. Hur skapar man med knappa resurser en kreativ miljö som passar sexåringar? Och hur ska en bra skolgård se ut? Pedagoger och föräldrar funderar över hur en lekvänlig skola är inredd. Vi följer med Frida, Axel och Sandro på deras första skoldag. Gäster i studion är forskaren och psykologen Fredrika Mårtensson, och Hugo de Souza, fritidspedagog på Emmahuset i Hammarkullen.

U100343-03 Om barn Skolstart: Kompisar

28 min från 19 år 2006

Hur skaffar barn kompisar i skolan? Och varför blir några utan? Kan man som pedagog förhindra att några barn hamnar utanför? Vi möter föräldrar och pedagoger som funderar kring sociala grupperingar i skolan och hur mycket personalen egentligen kan styra. Och så återser vi Sandro, Axel och Frida som börjar i skolan. Gäster i studion är forskaren Marie Wrethander, som studerar barns sociala samspel, och barnskötaren Mia Setterberg, som arbetar med positiv förstärkning för att skapa gemenskap i sin klass.

DVD 185 Pojkar

57 min från 7 år 2004 Textning: Svenska

I dokumentären får vi följa Per, 45 år, som drömmer om att bli rektor. Han vill visa för sina föräldrar att han kan bli något fint så att de kan vara stolta över honom. Efter att ha varit officer, jurist och frisör arbetar Per nu som biträdande rektor på en av Sveriges tuffaste skolor. Det är en omodern och bullrig grundskola där drygt 90% av eleverna har invandrarbakgrund. Per är en fadersfigur som både hjälper och läxar upp struliga elever. 14-åriga Leslie har oddsan emot sig. Men Per ser hans talang och är fast besluten att hjälpa honom på rätt väg. Per brinner för sitt jobb och är beredd att slåss för att skapa en bättre skola för barnen, men elever, kollegor och skolledning börjar ifrågasätta hans arbete...

U100367-05 Samtal med: Makt att leda

13 min från 19 år 2007 Textning: Otextat, Svenska
Som chef har man makt, något som många uppfattar som fult. Men makt är också möjlighet till påverkan, inflytande och handlingskraft. Konstnärliga ledaren Ulrika Josephson talar om chefsstrategier och ledaregenskaper.

U51709-07 Samtal med: Hur ska rektor räcka till?

13 min från 19 år 2005 Textning: Otextat

För att klara av att driva dagens skola krävs allt oftare att rektorskapet delas av flera personer. Rektor blir ansvarig i en arbetsgrupp som tillsammans har en bred kompetens. Idag kommer en del rektorer direkt från näringslivet. Men ett pedagogiskt ledarskap måste till, säger Elisabet Nihlfors, mångårig skolchef och nu biträdande huvudsekreterare vid Vetenskapsrådet. Det är däremot inte nödvändigt att den pedagogiska kompetensen är hämtad från skolans värld. Skolan har ju inte längre monopol på kunskapsbildning och lärande. Dagens rektor måste också vara insatt i beslutsprocessen mellan stat och kommun, kunna skollag och läroplan i detalj och inte minst vara en mycket god ledare.

U100367-08 Samtal med: Vänskap och utanförskap

14 min från 19 år 2007 Textning: Otextat

Skolans struktur och traditioner döljer den mobbing som är bakgrund för barnens relationsarbete. Vem ser de barn som bara blir verktyg i kamraternas relationsprojekt och alltid hamnar utanför? Hur ska vi hantera det vi inte ens kan se? Forskaren Marie Wrethander talar om skolan som en social arena.

U100367-13 Samtal med: Roll eller äkta vara?

14 min från 19 år 2007 Textning: Otextat, Svenska

Barn är inte längre rädda för vuxna. Ska man få respekt i skolan idag måste man visa respekt, och den auktoritära lärarrollen måste ersättas med en egen, personlig auktoritet. Familjeterapeuten Jesper Juul om vad som krävs för att vara en bra lärare.

U21107-01 Skolakuten: Anna Boije och konflikterna

28 min från 19 år 2002 Textning: Otextat

Anna Boije är lärare på Almåskolan i Lindome utanför Göteborg där man använder sig av en samtalsmetod för att förebygga mobbing. Eleverna samtalar tillsammans med läraren regelbundet om sina konflikter. Ville Carlström, reporter

U99866-03 Skolakuten - Coaching i klassrummet

30 min från 19 år 1999

Om det viktiga ledarskapet i lärarrollen. Programledare Johan Anderblad.

U00724-03 Skolakuten: Disciplin är tabu

30 min från 19 år 2000

Disciplin i betydelsen total underkastelse ger obehagliga associationer. Men talar vi om ömsesidig respekt går det lättare, för när det kommer till kritan vill alla - elever som lärare - ha ordning i skolan. Reportage från bl.a. projektet Klassmorfar. Programledare Patrik Peter.

U41816-12 Skolakuten: Helle Höiby stoppar mobbing

27 min från 19 år 2005 Textning: Otextat

En intervju med Helle Höiby, som skrivit en bok med titeln 'Ikke mere mobbing'. Boken är en verktygslåda och en handfast bruksanvisning för lärare och pedagoger. Ikke mere mobbing, som givits ut i Danmark och Norge, har också givits ut i en svensk översättning på URS förlag.

U100144-07 Skolakuten: Disciplin - vad är det?

28 min från 19 år 2006 Textning: Otextat
Från olika håll ropar man efter mer disciplin i skolan. Vi besöker Tullbro skolan i Falkenberg där elever med byxhång förbjöds att vistas i biblioteket. Protesterna från elever och media gjorde dock att förbudet upphävdes. Engelska Internationella Skolan i Linköping och Mosjöskolan i Örebro har två helt olika sätt att förhålla sig till regler. Båda uppnår dock vad de anser vara arbetsro och ordning. John Carlsson träffar Robert Thornberg, doktor i pedagogik vid Linköpings universitet. Han anser att ett demokratiskt sätt att sätta upp regler är det bästa.

U21107-07 Skolakuten: Jenny Carlsson har rätt

28 min från 19 år 2002 Textning: Otextat
Jenny Carlssons är ordförande i Sveriges Elevråd, SVEA. Hon är elevernas representant i skollagskommittén som utreder gymnasieskolans framtid, och är dessutom ledamot i ungdomsminister Britta Lejons demokratidelegation. Hennes uppgifter är att resa runt i skolor och utbilda elevråd och propagera för elevinflytande och skoldemokrati - Skolan är elevernas arbetsplats likväl som lärarnas, därför måste även vi elever vara med och bestämma om vår utbildning och om hur det ska vara på skolan. Jenny Carlssons hjärta brinner för demokratin. Men demokrati på en skola är svårt. - Ska demokratin i vårt samhälle ha någon framtid, så måste den in redan i skolan, säger Jenny Carlsson, och en skola som inte har eleverna med sig har ingen framtid.

U41816-10 Skolakuten: Mobbning kan stoppas

28 min från 19 år 2005 Textning: Otextat
Helle Højby, dansk lärare och leg psykolog motarbetar sedan 23 år tillbaka framgångsrikt mobbning i danska skolor. Hennes metod är enkel, fast och konsekvent. Den danske filmaren Ulrik Holmstrup har följt Helle Højby när hon arbetar i skolor i Albertslunds kommun utanför Köpenhamn.

U41816-11 Skolakuten: Mobbning - myt och verklighet

28 min från 19 år 2005 Textning: Otextat
Psykologen Helle Höiby har i sin bok Mobbning kan stoppas! gjort en sammanställning av de vanligaste myterna om mobbning. Hon tar död på dessa vilseledande myter och redogör detaljerat i boken för vad som gäller i verkligheten. Boken Mobbning kan stoppas! finns utgiven på UR:s förlag. Vi möter också mobbare och mobboffer som i vuxen ålder fått perspektiv på vad det var som hände under skoltiden.

U99866-09 Skolakuten - Plågare och offer - ett spel om makt

30 min från 19 år 1999
Mobbning äger rum, nästan utan undantag, på varje skola varje dag. Det lägger ett stort ansvar på skolledning och lärare.

U98886-09 SKOLAKUTEN - Sluta tafsa!

30 min från 19 år 1998
Hur närmar man sig jämställdhetsfrågan i klassrummet och på skolgården. Programledare Johan Anderblad

U99399-01 Skolakuten: Störst av allt är värdegrunden

27 min från 19 år 1999 Textning: Otextat
Skolan har en viktig roll som förmedlare av värderingar i frågor som rör demokrati, etik och moral, jämställdhet och respekten för alla människors lika värde. Skolminister Ingegerd Wärnersson menar att värdegrundsfrågorna måste genomsyra all verksamhet i skolan, och har utnämnt 1999 till värdegrundsåret. Programledare: Johan Anderblad.

U100337-02 Skolfront: Kränkning

28 min från 19 år 2006 Textning: Otextat
Vilka psykologiska faktorer ligger bakom när lärare kränker elever? Många lärare och elever upplever det som det svåraste man kan prata om, men hur ska man gå tillväga för att våga ta upp det till diskussion och göra det synligt? Vi har tagit del av elevers berättelser och dramatiserat dem. Lärare från Vallentuna gymnasium reflekterar kring varför kränkningar uppstår och det svåra i att komma åt det. I studion diskuterar John Carlsson med Eva Larsson, pedagog och psykolog, som jobbar med lärarfortbildning kring mobbning samt Peter Gill, professor i pedagogik vid Gävle Högskola. Med i studion är också Fredrik Malm, folkpartistisk riksdagsledamot i Utbildningsutskottet.

U100337-04 Skolfront: Fusk

28 min från 19 år 2006 Textning: Otextat
Vad driver elever till att fuska sig igenom sin skolgång? Och är fusk idag vad det en gång var? "Ella" berättar vad som fick henne att börja fuska på gymnasiet efter att ha varit en MVG-elev under hela grundskolan. Vi hör också historien från 1928 om klassen med blivande folkskolelärare där alla blev avstängda efter att ha fuskat kollektivt. Gäster i studion är Lars-Erik Nilsson från Högskolan Kristianstad, Metta Fjellkner, ordförande Lärarnas Riksförbund och Stig-Roland Rask från KK-stiftelsen, som menar att fusk är en pedagogisk utmaning.

U21107-05 Skolakuten: Tom Hagman - lyssnande ledare

29 min från 19 år Textning: Otextat
Tom Hagman blev headhuntad till S:t Botvids gymnasium, för att han ansågs vara den ende som skulle kunna vända kaos till ordning. En människokännare, mjuk och empatisk, anser en manlig lärare om rektor Tom Hagman på S:t Botvids gymnasium i Botkyrka. Han borde ha hårdare nypor, säger en kvinnlig lärare. En som vill oss väl, menar en elev.

U100337-06 Skolfront: Stress och duktiga flickor

26 min från 19 år 2006 Textning: Otextat
Undersökningar visar att flickor presterar bättre än pojkar i skolan. Men till vilket pris? Att vara en "duktig flicka" har fått en stark bieffekt och skolan måste sätta in åtgärder för att komma åt det. Vi möter 17-åriga Ida som var en mycket stressad elev på högstadiet. Ida berättar hur hennes vardag kunde se ut, och stressforskaren Aleksander Perski berättar om de bakomliggande orsakerna till stress. Gäster i studion är Maria Rosén, forskare på Lärarhögskolan, Eva-Mari Thomas, kurator på Trollbodaskolan, Åsa Morberg, universitetslektor samt Thord Österberg, utbildningsledare på Uppsala universitet.

U100472-02 Skolfront: Vart ska mobbarna ta vägen?

28 min från 19 år 2007 Textning: Otextat, Svenska
Enligt en lag från augusti 2007 har skolor rätt att flytta mobbare till en annan skola - mot elevernas och deras föräldrars vilja. Men vart ska de störande eleverna ta vägen? Vi försöker reda ut frågan. Dessutom diskuteras vad som händer när Komvux skär ner. Kan elever verkligen välja vilken inriktning deras utbildning ska ha som femtonåringar? I studion finns bland andra Niklas Wykman, ordförande MUF, Jytte Guteland, ordförande SSU, rektorer samt personer som mobbat och som blivit mobbade.

U100472-12 Skolfront: Den kreativa skolan

28 min från 19 år 2007 Textning: Otextat

Varför är svenska skolan så lustfylld när man är liten och så grå när man blir större? Vart tar kreativiteten vägen? Studiodebatt med Anne-Marie Körling, lärare, Mattias Wahlström, lärare, Åsa Sundelin, mediepedagog, Bob Hansson, författare, David Eberhard, psykiatriker, Ayesha Quraishi, artist, Suzanne Osten, regissör, Birgitta Kajler, lärare och eleverna Said Hussein och Ivana Jajevic. Reportage från Broängsskolan där man korsar svenska och hemkunskap med media. Tillbakablick i ett inslag från 1975, Motsättningarnas skola. Programledare John Carlsson.

VTV 4726 Är det någon som har en idé?

15 min från 19 år 2002

Hur får man människor att ge sitt bästa? Hur lockar man fram de bra idéer? Hur får man som ledare och chef gruppen att fungera? I den här dramatiseringen ser vi tydligt vilka fallgropar som kan finnas...

U41846-03 Tankens revolution - en serie om lärande:**Vi lär hela livet och överallt**

28 min från 19 år 2004 Textning: Otextat

Vi lär inte bara i skolan, vi lär överallt. Två nya begrepp har blivit populära inom utbildningsväsendet, det livslånga lärandet (vi lär hela livet) och det livsvida lärandet (det som sker överallt, ofta informellt och ibland formellt). Varför lär man sig? Anledningen finns i den miljö vi lever i och som vi försöker förstå och behärska, klara oss så bra som möjligt i. Människan har alltid valt sina livsrum. Överallt hittar vi miljöer där vi lär oss. Barn vet ofta bäst vad en miljö inbjuder till. En korridor säger: spring. En typ av skolmiljö säger: var tyst, lär dig, gör som läraren säger. En annan typ av skolmiljö säger: Utveckla dig, använd dina sinnen, här är dina verktyg. Museer är en typ av lärmiljöer som växt fram från och med 1600- och 1700-tale...

U41726-04 Vetenskap - Barndomens mysterier:**Trygghetens betydelse**

27 min från 19 år 2005 Textning: Otextat

I den fjärde delen av UR:s serie Barndomens mysterier handlar det om trygghet och tillit. Barns relation till föräldrarna påverkar även deras andra relationer. Ett tryggt barn som ställs inför ett problem tänker ”hur kan jag lösa det här”, istället för ”det här klarar jag aldrig”. Dr L Alan Sroufe berättar att trygga barn uttrycker en självsäkerhet som påverkar deras sociala roller. Barn behöver känna tillit och att någon lyssnar på deras behov. Men hur ser man på ett barn om det är tryggt? Och vad händer när barn inte får den trygghet de behöver? Programledare Ola Christoffersson.

DVD 707 Vikarien

85 min från 13 år 2006

För den unge ambitiösa läraren Max Wejstorp blir kaoset på Hallonbergsskolan till sist outhärligt. Han tillkallar sin gamle magister, den nu 73-årige legenden Folke Silvé från Lund. Folke är en lärare av den gamla stammen, tillika världsmästare i baklängestal. När han anländer till Stockholmsförorten börjar saker att hända. Vikarien är ett dokumentärt actiondrama. En varm, humoristisk och allvarlig film där demokrati ställs mot auktoritet, tradition mot obruten mark, där känslor stormar och inget är vad det synes vara.

U98981-01 Värsta bästa vänner! - Barn tränar inlevelse

30 min från 19 år 1998

Vi får se exempel på tre metoder som utvecklar barns empatiförmåga.